REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo financija
Državna riznica
Sektor za harmonizaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola

IZMJENE ZAKONA O SUSTAVU UNUTARNJIH KONTROLA U JAVNOM SEKTORU

Davor Kozina,
Sektor za harmonizaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola

Zagreb, 11. prosinca 2019.

Sadržaj:

1) Razlozi izmjene Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru

2) Najznačajnije novosti

3) Novosti - EU projekti u nadležnosti Ministarstva financija

Razlozi izmjene Zakona

- područje vezano uz nepravilnosti (DUR u Izvješću o obavljenoj reviziji Godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2017. godinu.)
- svega 60% obveznika podnošenja izvješća o nepravilnostima, izvješće dostavlja Sektoru za financijski i proračunski nadzor MF
- predloženo propisivanje prekršajnih odredbi za nedostavljanje izvješća o nepravilnostima Sektoru za financijski i proračunski nadzor MF
- nemogućnost donošenja Pravilnika o postupanju s nepravilnostima

Najznačajnije novosti – područje upravljanja nepravilnostima

- jasnije se definiraju obveznici imenovanja osoba za nepravilnosti, pojmovi vezani uz nepravilnosti te uloga osoba za nepravilnosti i izvještavanje o nepravilnostima

- prekršajne odredbe za nedostavljanje izvješća o nepravilnostima Sektoru za financijski i proračunski nadzor MF

- nepravilnost se <u>klasificira</u> kao:
  - nepravilnost za koju nisu propisane prekršajne odredbe,
  - nepravilnost koja ima obilježje prekršaja i
  - nepravilnost kod koje postoji sumnja na kazneno djelo.

Najznačajnije novosti

- odgovorna osoba institucije dužna je sprječavati rizik nepravilnosti, ali i poduzimati mjere ako se nepravilnosti uoče ili budu prijavljene

- obveza imenovanja osobe za nepravilnosti samo na razini ministarstava i drugih državnih tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije te na razini JLP(R)S

- preciznije je definirana uloga osobe za nepravilnosti

Osoba za nepravilnosti

- zaprima prijave o nepravilnostima od zaposlenika, građana ili anonimnih prijavitelja, odnosno kada nepravilnosti nisu utvrđene u tijeku nadležnog postupanja državnih institucija koje se odnose na rad institucije u kojoj je imenovana
  - *„prvi filter“ koji će utvrditi ima li potrebe za postupanjem od strane odgovorne osobe institucije te će u praksi odgovornoj osobi institucije predlagati na koji način postupati u konkretnim slučajevima*
- priprema godišnje objedinjeno izvješće o nepravilnostima
  - do kraja veljače godišnje izvješće se dostavlja osobi za nepravilnosti u nadležnom ministarstvu/JLP(R)S
  - do 31. ožujka odgovorna osoba u ministarstvu/županiji/gradu/ općini/ostalim razdjelima objedinjeno izvješće dostavlja Sektoru za financijski i proračunski nadzor MF

Prekršajne odredbe

- Propisane **prekršajne odredbe** u vezi godišnjeg izvještavanja o nepravilnostima

- Prekršajna odgovornost postojat će u slučaju:
  - ako odgovorna osoba institucije iz nadležnosti **do 28. veljače** tekuće godine ne dostavi nadležnoj osobi za nepravilnosti godišnje izvješće o nepravilnostima iz prethodne godine

  - ako odgovorna osoba na razini ministarstva i drugog državnog tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije odnosno na razini općine, grada ili županije **do 31. ožujka** ne dostavi Sektoru za financijski i proračunski nadzor MF godišnje objedinjeno izvješće o nepravilnostima.

Veza sa Zakonom o „zviždačima”

- Područje vezano uz nepravilnosti usklađeno s odredbama Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (na snazi od 1.7.2019.)

Zakonom o zaštiti prijavitelja nepravilnosti uređuje se:

- prijavljivanje nepravilnosti,
- postupak prijavljivanja nepravilnosti,
- prava osoba koje prijavljuju nepravilnosti,
- obveze tijela javne vlasti te pravnih i fizičkih osoba u vezi s prijavom nepravilnosti, kao i druga pitanja važna za prijavu nepravilnosti i zaštitu prijavitelja nepravilnosti.

Veza sa Zakonom o „zviždačima”

- Prema Zakonu o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, **poslodavac koji zapošljava najmanje 50 osoba dužan je imenovati povjerljivu osobu** za unutarnje prijavljivanje nepravilnosti (imenuje se na prijedlog najmanje 20% radnika zaposlenih kod poslodavca).

- Poslodavac će na prijedlog povjerljive osobe imenovati zamjenika povjerljive osobe, a obveznici ovog Zakona **dužni su imenovati povjerljivu osobu i zamjenika povjerljive osobe do 1. ožujka 2020.**

Veza sa Zakonom o „zviždačima”

- ako su nadležna ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela te JLP(R)S obvezne imati povjerljivu osobu sukladno Zakonu o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, povjerljiva osoba je ujedno i osoba za nepravilnosti

- ako je čelnik institucije imenovao osobu za nepravilnosti na temelju Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru i na temelju Zakona iz 2015., a ta je institucija obvezna imati povjerljivu osobu sukladno Zakonu o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, danom stupanja na snagu ovog Zakona povjerljiva osoba ujedno postaje i osoba za nepravilnosti te ima obveze osobe za nepravilnosti propisane ovim Zakonom i podzakonskim propisima donesenima na temelju ovoga Zakona.

Veza sa Zakonom o „zviždačima”

- Ako u trenutku stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola:
  - povjerljiva osoba nije imenovana, (a u instituciji postoji osoba za nepravilnosti), institucija, koja je u obvezi, imenovat će povjerljivu osobu koja će potom preuzeti obveze osobe za nepravilnosti
  - u instituciji postoji povjerljiva osoba koja je različita od osobe za nepravilnosti - osoba za nepravilnosti više to nije, posljedično se moraju dostaviti podaci o imenu osobe koja ima obveze osobe za nepravilnosti.

- Institucije koje nisu u obvezi imenovati povjerljivu osobu (to su općine, gradovi i tijela državne uprave razine razdjela koji imaju manje od 50 zaposlenih) i dalje će imati osobu za nepravilnosti ili u slučaju da je nisu imenovali, dužni su je imenovati u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o SUK.

- Ministar financija će pravilnikom utvrditi obveze i način postupanja po prijavljenim/uočenim nepravilnostima, kriterije i sadržaj odluke za imenovanje osobe za nepravilnosti te način i rokove izvještavanja o nepravilnostima u upravljanju sredstvima institucije.

- Do donošenja pravilnika, ostaje na snazi Naputak o otkrivanju, postupanju i izvješćivanju o nepravilnostima u upravljanju sredstvima proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika iz 2012. godine.

Ostale novosti

- Obveznici primjene Zakona usklađeni sa Zakonom o fiskalnoj odgovornosti
- obveznici primjene prošireni su i na:
  - trgovačka društva u vlasništvu RH i jedne ili više JLP(R)S te
  - druge pravne osobe kojima je osnivač RH i jedna ili više JLP(R)S koje su utvrđene u Registru trgovačkih društava i drugih pravnih osoba obveznika davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti koji vodi Ministarstvo financija.

Ostale novosti – područje unutarnje revizije

- Unutarnji revizori svoje strateške planove za trogodišnje razdoblje donose svake tri godine, a ne nužno svake godine za naredne tri godine.

- promjene u rokovima i aktivnostima za provedbu preporuka UR predlažu se u dogovoru s rukovoditeljem unutarnje revizije.

- I nadalje se može produžiti rok za provedbu preporuka unutarnje revizije samo jednom, ali ne više na vremenski rok od šest mjeseci, već ovisno o vremenu potrebnom za provođenje preporuke odgovorna osoba institucije utvrđuje navedeni rok.

Ostale novosti – područje unutarnje revizije

- Rok za stjecanje stručnog ovlaštenja za unutarnjeg revizora i dalje je godina dana, ali je vezan uz datum početka izobrazbe, a ne uz datum rasporeda na radno mjesto.

- Propisan krajnji rok od dvije godine za stjecanje stručnog ovlaštenja od datuma rasporeda na radno mjesto unutarnjeg revizora, što će onemogućiti dugotrajno odgađanje završetka certificiranja od strane polaznika.

- I dalje je rukovoditelj unutarnje revizije korisnika proračuna obvezan MF do 31. siječnja elektroničkim putem dostaviti strateški i godišnji plan, ali se ukida obveza formalnog odobrenja odgovorne osobe institucije za slanje planova unutarnje revizije elektroničkim putem

Ostale novosti

- Odgovorna osoba institucije treba osigurati upravljanje najznačajnijim rizicima koji mogu utjecati na ostvarenje ciljeva sadržanih u strateškim i drugim planovima, čime se naglašava veza između rizika i ciljeva sadržanih u planskim dokumentima.

- I dalje institucije za potrebe provođenja procesa upravljanja rizicima i izvještavanja o ključnim strateškim i operativnim rizicima mogu donositi interne upute, ali **prestaje obveza izrade strategije upravljanja rizicima**.

Zaključno

- Područje vezano uz nepravilnosti usklađeno je i s odredbama Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti te je izbjegnuto nepotrebno imenovanje dviju različitih osoba kojima se prijavljuju nepravilnosti.

- Pravilnikom koji donosi ministar financija detaljnije će se utvrditi obveze i način postupanja po prijavljenim/uočenim nepravilnostima, kriteriji i sadržaj odluke za imenovanje osobe za nepravilnosti, te način i rokovi izvještavanja o nepravilnostima u upravljanju sredstvima institucije.

Područje nepravilnosti - obveznici

Institucija	Imenovanje osobe za nepravilnosti	Imenovanje povjerljive osobe	Godišnje izvješće o nepravilnostima se dostavlja
Ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela, JLP(R)S (s više od 50 zaposlenih)	Povjerljiva osoba obavlja poslove osobe za nepravilnosti		MFIN
Općine, gradovi, druga državna tijela na razini razdjela - s manje od 50 zaposlenih	DA	NE	MFIN
Škole, vrtići, knjižnice, bolnice, fakulteti, agencije… s više od 50 zaposlenih	NE	DA	nadležnoj instituciji
Škole, vrtići, knjižnice… (manje od 50 zaposlenih)	NE	NE	nadležnoj instituciji
Trgovačka društva i druge pravne osobe (više od 50 zaposlenih)	NE	DA	nadležnoj instituciji
Trgovačka društva i druge pravne osobe (manje od 50 zaposlenih)	NE	NE	nadležnoj instituciji

EU projekti i digitalizacija - MF

- Projekt “Učinkovitiji sustav financijskog i statističkog izvještavanja” financiran iz ESF (otvorenje 10/2018.)
- Ukupna vrijednost projekta: 3.969.630,67 HRK
- Glavne aktivnosti: izrada aplikacije za prikupljanje i obradu financijskih izvještaja proračuna, proračunskh i izvanproračunskih korisnika i za vođenje Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika
- Koristi: jednostavniji način predaje financijskih izvještaja, alat za obavljanje kvalitetnijih i bržih analiza podataka, izrada konsolidiranih financijskih izvještaja po svim razinama konsolidacije
- kvaliteta statističkog izvještavanja sukladno metodologiji ESA 2010 te daljnji preduvjeti za kvalitetnije proračunsko planiranje u srednjem roku

EU projekti i digitalizacija - MF

- U pripremi Projekt “Jačanje sustava fiskalne odgovornosti i sustava unutarnjih kontrola”
- Vrijednost projekta cca 4,2 milijuna kuna

- Ključne aktivnosti: uspostava integriranog IT sustava za podršku i upravljanje cjelovitim sustavom fiskalne odgovornosti i unutarnjih kontrola u javnom sektoru RH i provedba edukacije za rad u sustavu

Projekt "Jačanje sustava fiskalne odgovornosti i sustava unutarnjih kontrola"

- **Registri**
  - Registar trgovačkih društava i drugih pravnih osoba obveznika davanja Izjave
  - Registar jedinica za unutarnju reviziju
  - Registar ovlaštenih unutarnjih revizora u javnom sektoru
- **Izjava o fiskalnoj odgovornosti**
  - Kreiranje Izjave, Plana otklanjanja slabosti i nepravilnosti te Izvješća o otklonjenim slabostima i nepravilnostima
- **Aplikacija za unutarnju reviziju**
  - Strateško i godišnje planiranje unutarnje revizije
  - Mišljenje unutarnje revizije o funkcioniranju SUK
  - Učinci preporuka unutarnje revizije